

RÍKISLÖGREGLUSTJÓRINN

ALMANNAVARNADÉILD

FUNDUR VÍSINDAMANNARÁÐS ALMANNAVARNA

Dags: 21.11.2014

Kl.: 09:30

Staðsetning: Björgunarmiðstöðin í Skógarhlíð.

Fundarefni: Umbrotin í Bárðarbungu

Fundinn sátu: Vísindamenn frá Veðurstofu Íslands og Jarðvísindastofnun Háskólans, ásamt fulltrúum frá almannavarnadéild ríkislögreglustjóra, Umhverfisstofnun og Sóttvarnalækni.

Meginefni fundar

- Eldgosið í Holuhrauni
- Loftgæði
- Sviðsmyndir

Fundargerð

- Enn gýs kröftuglega í Holuhrauni. Virknin er með svipuðum hætti og undanfarnar tvær vikur en hraunflæðið úr hrauntjörninni er heldur sveiflukennðara. Hraun flæðið myndar álmu til austsuðausturs. Frá miðjum september hefur hægt dregið úr framleiðni gossins.
- Jarðskjálftavirkni í Bárðarbungu er enn mikil. Stærsti skjálftinn frá hádegi á miðvikudag mældist M4,6 á fimmtudaginn, 20. nóvember, kl. 00:26. Alls mældust 16 skjálftar stærri en M4,0 og 39 skjálfti á milli M3,0-3,9. Alls mældust um 170 skjálftar við Bárðarbungu frá hádegi á miðvikudag.
- Á fimmtudaginn, 20. nóvember, kl. 08:46 mældist jarðskjálfti uppá M1,9 í bergganginum auk þess sem þrjár aðrir skjálftar mældust stærri en M1,5. Alls mældust 65 skjálftar á svæðinu síðan á miðvikudag sem er meiri virkni en verið hefur síðustu vikur. Flestir skjálftarnir mældust við norður enda berggangsins en um 15 skjálftar, þar á meðal stóru skjálftarnir, mældust mun sunnar í ganginum undir Vatnajökli.
- Sigið í öskju Bárðarbungu og jarðskorpuhreyfingar eru svipaðar og verið hefur undanfarnar vikur. Jarðskorpuhreyfingar sýna samdrátt í átt að Bárðarbungu.
- Loftgæði:
 - Í dag (föstudag) má búast við gasmengun norður af gosstöðvunum í Holuhrauni, frá Melrakkaslétu vestur í Skagafjörð. Á morgun (laugardag) eru líkur á gasmengun á vesturhluta landsins, frá Tröllasgaga til Vestfjarða og suður í Hvalfjörð.
 - Tvennskonar tveggja daga spár eru gerðar vegna mengunar frá eldgosinu. Annars vegar er um að ræða textaspá með kortum sem gerð eru af veðurfræðingi á vakt, sjá [Gas spá](#). Hins vegar er hægt að skoða sjálfvirkt [Gas líkan](#), en þetta er tilraunakeysla sem er í þróun og taka ber með [fyrirvara](#). Veðurstofan og Umhverfisstofnun biður fólk að [Skrá mengun](#), verði það hennar vart og þeim áhrifum sem það verður fyrir.
 - Hægt er að fylgjast með mælingum á loftgæðum á síðunni www.loftgaedi.is Þar eru einnig aðgengileg gögn frá handmælum sem eru víða um land.
- Leiðbeiningar:
 - Ef fólk finnur fyrir óþægindum er mælt með að halda sig innandyra, loka gluggum, auka kyndingu og slökkva á

RÍKISLÖGREGLUSTJÓRINN

ALMANNAVARNADEILD

loftræstingu. Gott er að lofta vel út þegar loftgæði eru góð. Fólki sem finnur fyrir óþægindum er hvatt til þess að hafa samband við sína heilsugæslustöð. Tafla um viðbrögð við loftmengun hefur verið birt á vef Umhverfisstofnunar www.ust.is. Hægt er að fylgjast með mælingum á loftgæðum á síðunni www.loftgaedi.is Veðurstofan birtir textaspár á vef sínum og viðvaranir eftir því sem aðstæður breytast.

- Tilmæli og leiðbeiningar má finna hjá [Umhverfisstofnun](#) og [Embætti landlæknis](#), m.a. töflu um [rétt viðbrögð](#).
- Veðurstofan birtir spár um útbreiðslu brennisteinstvíldis á vef sínum eins og greint er frá hér að ofan og þær eru einnig lesnar með veðurfregnum í útvarpi. Leitast er við að koma spánum til skila í sjónvarpsveðurfréttum.
- Umhverfisstofnun hefur dreift handmælum víða um land til að bæta upplýsingaöflun um dreifingu mengunarinnar og niðurstöðurnar má sjá bæði á vef hennar og Veðurstofunnar.
- Hægt er að senda inn fyrirspurnir og upplýsingar til Umhverfisstofnunar vegna loftmengunar á netfangið gos@ust.is. Umhverfisstofnun óskar sérstaklega eftir upplýsingum frá fólki sem hefur orðið vart við mikla mengun; hvar það var statt, tímasetningu, lýsingu á gasmekki, eins og lit og skyggni, og lýsingu á áhrifum (sviði í augum o.s.frv.).
- Þrír möguleikar eru áfram taldir líklegastir um framvindu:
 - Gosið í Holuhrauni fjarar út og öskjusig í Bárðarbungu hættir.
 - Stórt öskjusig í Bárðarbungu. Gos í Holuhrauni verður langvinnt eða vex. Mögulegt er að sprungan lengist til suðurs inn undir Dyngjujökul og valdi jökulhlaupum og gjóskufalli. Einnig er mögulegt að sprungur opnast annars staðar undir jöklinum.
 - Stórt öskjusig í Bárðarbungu og gos í öskjubroti. Slíkt gos gæti brætt mikinn ís og valdið verulegu jökulhlaupi. Öskufall gæti orðið nokkurt.Ekki er hægt að útiloka aðrar sviðsmyndir.
- **Frá Veðurstofu Íslands:** Litakóði fyrir flug er áfram appelsínugulur fyrir Bárðarbungu.
- Næsti fundur vísindamannaráðs verður mánudaginn 24. nóvember.

Ríkislögreglustjórnin almannavarnadeild www.almannavarnir.is www.avd.is Twitter: [@almannavarnir](https://twitter.com/almannavarnir)